

Brüssel, 30.11.2016
COM(2016) 765 final

2016/0381 (COD)

Ettepanek:

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV,
millega muudetakse direktiivi 2010/31/EL hoonete energiatõhususe kohta**

(EMPs kohaldatav tekst)

{SWD(2016) 408 final}

{SWD(2016) 409 final}

{SWD(2016) 414 final}

{SWD(2016) 415 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Energiatõhususe esikohale seadmine on energialiidu üks põhielement – käesoleva ettepanekuga rakendatakse see ellu.

Üks viis energiatõhususe suurendamiseks on kasutada ära ülisuurt tõhustamise potentsiaali ehitussektoris, mille osakaal Euroopa energiatarbimises on suurim: 40 % lõppenergiast. Umbes 75 % hoonetest ei ole energiatõhusad ja sõltuvalt liikmesriigist renoveeritakse igal aastal vaid 0,4–1,2 % hoonefondist.

Käesoleva ettepaneku põhieesmärk on kiirendada olemasolevate hoonete kulutõhusat renoveerimist, mis tuleb ELi majandusele tervikuna ainult kasuks. Õigupoolest on Euroopa ehitustööstus võimeline leevendama paljusid majandus- ja sotsiaalprobleeme, mis on seotud näiteks töökohtade ja majanduskasvu, digimise ja demograafiliste muutustega, ning samal ajal ka energia- ja kliimaprobleeme.

Ehitustööstus moodustab umbes 9 % Euroopa SKPst ja selles sektoris töötab otseselt 18 miljonit inimest. Renoveerimistöid ja energiatõhusust suurendavaid uuendusi hõlmava ehitustegevusega luuakse peaaegu kaks korda rohkem lisaväärtust kui uute hoonete ehitamisega ning üle 70 % ELi ehitussektoris loodavast lisaväärtusest langeb VKEde arvele¹.

Kooskõlas eespool nimetatud eesmärkidega nähakse käesoleva ettepanekuga ette hoonete energiatõhususe direktiivi² ajakohastamine, mis hõlmab:

- hoonete renoveerimise pikaajaliste strateegiate lõimimist (energiatõhususe direktiivi artikkel 4), rahastamisvahendite kasutuselevõtu toetamist ja selget visiooni hoonefondi CO₂ heitkoguste vähendamiseks aastaks 2050;
- info- ja kommunikatsioonitehnoloogia ning arukate tehnoloogiliste lahenduste kasutamise edendamist eesmärgiga tagada hoonete tõhus toimimine; ning
- nende sätete tõhustamist, millega ei ole saavutatud soovitud tulemusi.

Täpsemalt nähakse ettepanekuga ette hoone automaatika- ja juhtimissüsteemide kasutuselevõtt füüsilise ülevaatus alternatiivina, edendatakse vajaliku elektritranspordi taristu väljatöötamist (keskendutakse suurtele ärihoonetele ning jäetakse välja üldkasutatavad ja VKEdele kuuluvad hooned) ning võetakse kasutusele arukusnäitaja, et hinnata hoone tehnoloogilist suutlikkust suhelda kasutajate ja elektrivõrguga ning tagada hoone tõhus toimimine. Hoonete energiatõhususe direktiivi ajakohastamisega tugevdatakse ka hoonete renoveerimiseks avaliku sektori raha kasutamise seost energiamärgistega ning luuakse stiimulid energiaostuvõimetuse leevendamiseks hoonete renoveerimise kaudu.

Paremini toimivates hoonetes on kasutajatele tagatud suurem mugavus ja heaolu, samuti parem tervis tänu halvast sisekliimast tingitud suremuse ja haigestumuse vähenemisele. Korralikult köetud ja ventileeritud hoonetes väheneb niiskusest tulenev negatiivne

¹ *Energy Renovation: The Trump Card for the New Start for Europe* („Renoveerimine energiatõhususe nimel: Euroopa uue alguse trumpkaart“), 2015, Teadusuuringute Ühiskeskus.

² ELT L 153, 18.6.2010, lk 13.

tervisemõju, eriti selliste haavatavate rühmade puhul nagu lapsed ja eakad ning teatava haigusseisundi all kannatajad.

Hoonete energiatõhususel on oluline mõju ka sobiva hinnaga eluasemete kättesaadavusele ja energiaostuvõimetusele. Energiasääst ja energiatõhususe suurenemine elamufondis võimaldaksid paljudel leibkondadel pääseda energiaostuvõimetusest. Käesolev ettepanek võib aidata ELi 23,3 miljonist energiaostuvõimetust leibkonnast (Eurostat) 515 000 kuni 3,2 miljonil leibkonnal energiaostuvõimetusest pääseda.

Et tagada ettepaneku suurim võimalik mõju, aidatakse algatusega „Arukate hoonete arukas rahastamine“ kaasa erainvesteeringute suuremas mahus kasutuselevõtule ja kättesaadavaks tegemisele. Selle algatusega, mis põhineb Euroopa investeerimiskaval, sealhulgas Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondil ning Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidel, toetatakse avaliku sektori raha tõhusat kasutamist, samuti toetatakse sellega projektide väljatöötamiseks antava abi suurendamise ja projektide koondamise mehhanismide kaudu projektiedendajaid ja investoreid, et nad saaksid head ideed ellu viia. Kokkuvõttes aitab kõnealune algatus luua usaldust ja meelitada energiatõhususe turule rohkem investoreid.

Käesolevas ettepanekus on võetud arvesse laiapõhjalisel avalikul arutelul, uuringutel ja sidusrühmadega kohtumistel põhineva läbivaatamise tulemusi ning seda toetavad asjaomased hindamistulemused ja mõjuhindang.

Käesolevas ettepanekus on käsitletud kõnealuse direktiivi üksnes neid artikleid, mida on vaja 2030. aastani ulatuva ajakava jaoks ajakohastada.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas kehtivate sätetega**

Käesoleva läbivaatamise eel tehtud hindamisel jõuti järeldusele, et hoonete energiatõhususe direktiiv on kooskõlas teiste ELi õigusaktidega. Käesolev ettepanek on ühtlasi kooskõlas kõigile eurooplastele puhta energia tagamist käsitleva paketi muude osadega, näiteks uue juhtimist käsitleva määruse ja taastuvenergiat käsitlevate ajakohastatud õigusaktidega. Hoonete energiatõhususe direktiiv aitab otseselt saavutada kavandatud energiatõhususe direktiivis ette nähtud eesmärki suurendada energiatõhusust 2030. aastaks 30 %. Sellega täiendatakse meetmeid, mida liikmesriigid peavad võtma vastavalt energiatõhususe direktiivile ja toodete energiatõhusust käsitlevatele ELi õigusaktidele. Õkodisaini ja energiamärgistust käsitlevates õigusaktides on sätestatud *hoonega seotud toodete*, näiteks katelde energiatõhususe nõuded, liikmesriigid aga on kehtestanud riiklike ehitusnormidega miinimumnõuded tagantjärei paigaldatud või asendatud *ehitusdetailide* energiatõhususe kohta. Ehitusdetailid koosnevad tavaliselt mitmest tootest, näiteks küttesüsteemi moodustavad katel, torustik ja juhtimisseadmed. Kooskõla tagatakse igal eraldi juhul konkreetsete ökodisaini ja/või energiamärgistuse rakendusmeetmete väljatöötamise käigus lähtuvalt hoonete energiatõhususe direktiivi nõuetest. Näiteks otsustati mitte sätestada ökodisaini nõudeid soojusisolatsiooni suhtes, kuna need on hoonete energiatõhususe direktiivi siseriiklikul rakendamisel juba ammendavalt kehtestatud.

2. **ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS**

- **Õiguslik alus**

Hoonete energiatõhususe direktiiv põhineb Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 194 lõikel 2, mis on liidu energiatõhusust ja energiasäästu käsitleva poliitika alus. Kuna kõnealuses aluslepingus on esitatud konkreetne energiaga seotud õiguslik alus, peetakse selle kasutamist käesoleva ettepaneku puhul asjakohaseks.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

ELi ühine lähenemisviis on kasulik mitmel põhjusel.

Esiteks peitub hoonete energiatõhususega ELi tasandil tegelemise lisaväärtus peamiselt siseturu loomises, ELi konkurentsivõime toetamises ja kliimapolitikaga tekkiva sünergia ärakasutamises ning riiklike eeskirjade kaasajastamises kogu ELi ehitussektoris.

Teiseks vajab finantssektor kõikjal ELis tehtavate energiatõhususe mõõtmiste paremat võrreldavust. Finantsasutused on selgelt esile toonud, et nii riiklikul/kohalikul kui ka ELi tasandil on vaja teha tööd avaliku ja erasektori investeringute tõhususe suurendamise ning turul atraktiivsete rahastamistoodete väljatöötamise soodustamise nimel.

Kolmandaks on sellele vaatamata, et riiklikest ehitusnormidest tulenevad nõuded, samuti hoonetüübid ning kohalikud ja kliimatingimused on riigiti erinevad, ka hargmaiseid kasutajaid. Teenuseid pakkuvate kettide (näiteks selvehallide ja hotellide) omanikud on palunud kehtestada ühtsemad ja võrreldavamad meetodid hoonete energiatõhususe sertifitseerimiseks.

Kokkuvõttes toob ELi tegevus kaasa riiklike ehituseeskirjade kaasajastamise ehitussektoris ja turu laienemise innovaatilistele toodetele ning võimaldab vähendada kulusid. Enne hoonete energiatõhususe 2002. aasta direktiivi vastuvõtmist puudusid paljude liikmesriikide eeskirjades ja ehitusnormides energiatõhususe nõuded ja vastavad edendusvahendid. Tänu 2002. ja 2010. aasta direktiivile sisaldavad kõikide liikmesriikide ehitusnormid nüüd olemasolevate ja uute ehitiste energiatõhususe nõudeid. Hoonete energiatõhususe 2010. aasta direktiiv on tänu kulutõhususe kontseptsiooni kasutuselevõtule ja sellele järgnevale nullilähedase energiatarbe nõuete vastuvõtmisele toonud kaasa riiklike ehitusnormide olulise kaasajastamise.

Kavandatud muudatused on kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega ning liikmesriikidele võimaldatakse sama suurt paindlikkust kui praegu, et nad saaksid teha kohandusi lähtuvalt siseriiklikest oludest ja kohalikest tingimustest (nt hoone tüüp, kliima, võrreldava taastuvenergiatehnoloogia hind ja kättesaadavus, optimaalne koostoime nõudlusega seotud meetmetega, hoonestustihedus jne).

- **Proportsionaalsus**

Proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe kavandatud muudatused kaugemale, kui on vajalik püstitatud eesmärkide saavutamiseks.

Nagu eespool selgitatud, on energiatõhususe alast ELi poliitikat aetud kaalutletult ning üksnes valdkondades, kus see on vajalik energiatõhususe eesmärkide saavutamiseks. Seda on käsitletud mõjuhinna 3. jaos. Muudatused hõlmavad üksnes neid aspekte, mille puhul ELi meetmed on vajalikud.

- **Vahendi valik**

Direktiiv on sobiv vahend, millega tagatakse nõuete täitmine liikmesriikides ja jäetakse samal ajal neile teatav otsustusvabadus riiklike ja piirkondlike erisuste arvessevõtmiseks. Määrus ei võimaldaks tagada sellist paindlikkust. Mitu liikmesriiki ja sidusrühma on arutelu käigus selgelt väljendanud seisukohta, et selline jõustamise ja paindlikkuse kombinatsioon on selle valdkonna poliitika puhul parim valik ja tegemist on õige vahendiga.

Samuti on muutmisdirektiiv ainuke sobi vahend olemasoleva direktiivi muutmiseks vastavalt käesolevale ettepanekule.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

• Kehtivate õigusaktide järelhindamine

Hindamisest nähtub, et kõnealune direktiiv on tõhus ja täidab oma üldisi ja konkreetseid eesmärke. Ülejäänud nelja analüüsitud kriteeriumi – tõhususe, asjakohasuse, sidususe ja ELi lisaväärtuse – puhul on direktiivi rakendamisega siiani üldjoontes edu saavutatud.

Hindamise käigus selgusid järgmised rakendamisega seotud põhijäreldused ja õppetunnid ning võimalused teatavate sätete parema toimimise tagamiseks ja tehnika arengu ärakasutamiseks hoonete CO₂ heitkoguste kiirema vähendamise nimel.

Põhijäreldused

Tõenditest ilmneb, et hoonete energiatõhususe direktiivis kasutatud võrdlusaastaga 2007 võrreldes oli täiendav lõppenergia sääst 2014. aastal umbes 48,9 miljonit naftaekvivalenttonni. See sääst saavutati peamiselt nimetatud direktiivi reguleerimisalas, mis hõlmab ruumide kütet ja jahutust ja sooja tarbevett, ning sellest olulise osa võib panna poliitilisest sekkumisest mõjutatud tegurite arvele.

Seega näib 2014. aastat iseloomustav näitaja 48,9 miljonit naftaekvivalenttonni olevat kooskõlas hoonete energiatõhususe direktiivi toetava 2008. aasta mõjuhinnanguga, mille kohaselt saavutatakse tänu sellele direktiivile 2020. aastaks 60–80 miljoni naftaekvivalenttonni suurune lõppenergia sääst.

Hinnangust nähtub, et direktiivi üldstruktuur – miinimumnõuded kombineerituna sertifitseerimisega – toimib, eriti uute hoonete puhul. Kuluoptimaalsuse meetodi valik kehtivate riiklike energiatõhususe nõuete suunamiseks kulutõhusa lahenduse poole on osutunud efektiivseks lähenemisviisiks.

Eesmärgiga saavutada 2020. aastaks kõikide uute hoonete puhul nullilähedane energiatarve on selles sektoris loodud tulevikukindel visioon ning sidusrühmad on asunud sellest lähtuvalt tegutsema. Ent olemasolevate hoonete puhul ei ole samasugust ambitsiooni tekkinud.

Sellest tulenevalt on ehitussektoris võimalik saavutada märkimisväärne kulutõhus energiasääst. Järgmiste aastakümnete suurim lahendamist vajav küsimus on hoonete renoveerimise kiiruse, kvaliteedi ja tõhususe suurendamine. Energiatõhususe direktiivi artikli 4 kohaselt liikmesriikides välja töötatud pikaajaliste renoveerimisstrateegiate tulemusena peaks renoveerimiskiirus tänu hoonete renoveerimiseks vajalike rahaliste vahendite ja investeeringute kaasamisele suurenema. Kõnealused strateegiad peaksid hõlmama selget tulevikuvisioni aastani 2030 ja 2050, et saata majapidamistele, hoonete omanikele/haldajatele, ettevõtjatele ja investoritele piisavalt tugevad turusignaalid.

Hoonete energiatõhususe sertifitseerimisega juhitakse nõudluspõhise turu tähelepanu energiatõhusatele hoonetele ning saavutatakse eesmärk innustada tarbijaid ostma või üürima energiatõhusamaid hooneid. Hindamisest nähtub siiski, et riiklikud sertifitseerimiskavad ja sõltumatud kontrollisüsteemid on mitmes liikmesriigis veel algjärgus ja nende kasulikkust oleks võimalik suurendada.

Ehitussektori väärtusahelat iseloomustava mitmekesisuse ja eristumise tõttu on jätkuvalt keeruline saada usaldusväärseid andmeid hoonete omaduste ja energiakasutuse ning kulude kokkuhoius või vara väärtuses kajastuva renoveerimisest tuleneva finantsmõju kohta. See üldine andmete puudumine mõjutab negatiivselt turul valitsevat suhtumist ELi hoonefondis kulutõhusa energiasäästu saavutamise võimalusse, samuti direktiivi jõustamist, järelevalvet ja hindamist. Olemasolevatest energiamärgiste registritest/andmebaasidest võib kujuneda

peamine vahend nõuetele vastavuse kontrollimiseks, hoonefondist parema ülevaate saamiseks, poliitikakujundajate tõhusamaks teavitamiseks ja turuosaliste otsuste toetamiseks.

Parendamisvõimalused

Hindamisel on tulnud ilmsiks suhteliselt piiratud arv regulatiivseid puudusi. Siiski on võimalik aegunud nõudeid lihtsustada ja tõhustada ning nõuetele vastavuse suurendamiseks täpsustada kehtivaid sätteid ja siduda need paremini rahalise toetamisega. Peale selle on vaja direktiivi tehnika arengu arvessevõtmiseks kaasajastada, samuti suurendada hoonete renoveerimise kiirust ja toetada samal ajal pikas perspektiivis hoonete CO₂ heitkoguste vähendamist.

Hindamise käigus tehti kindlaks ka need riikliku ülevõtmise ja rakendamise aspektid, mida saaks parema jõustamise, nõuetekohasuse järelevalve ja hindamise kaudu tõhustada. Samuti tehti kindlaks võimalused aegunud sätete lihtsustamiseks või kaasajastamiseks ning kehtivate sätete tõhustamiseks, et võtta arvesse tehnika arengut, eelkõige seoses järgmisega:

- hoonete energiatõhususe direktiivi artikli 6 lõike 1 kohane suure tõhususega alternatiivsete süsteemide kasutuselevõtu tehnilise, keskkonnaga seotud ja majandusliku teostatavuse hindamise nõue on sisuliselt üleliigne, kuna suure tõhususega alternatiivsete süsteemide hindamise nõue tuleneb kaudselt juba kohustusest tagada kõikide uute hoonete puhul nullilähedane energiatarve. Kõnealune artikli 6 lõikes 1 sätestatud nõue muutub tarbetult koormavaks ja seepärast jäetakse see välja;
- hoonete energiatõhususe direktiivi artiklite 14 ja 15 kohase kütte- ja kliimasüsteemide korrapärase ülevaatuse nõudega tagatakse hoonete tõhus pikaajaline toimimine. Võimalus rakendada alternatiivseid meetmeid jäetakse välja, kuna sellised meetmed ei ole osutunud tõhusaks, ning asendatakse võimalusega kasutada elektroonilisi seire- ja kontrollisüsteeme, mis on leitud olevat kulutõhus alternatiiv ülevaatusele.

Õigupoolest loob tehnika areng arukamate hoone tehnosüsteemide suunas võimaluse toetada hoonete energiatõhususe direktiivi tõhusamat rakendamist ja võimaldab ühtlasi: anda tarbijatele ja investoritele teavet kasutusaegse energiatarbe kohta; teha kohandusi vastavalt kasutaja vajadustele; tagada hoonete tõhusa ja mugava kasutamise; pakkuda ühendust elektrisõidukite laadimiseks; salvestada energiat ja toetada nõudlusreageeringut kaasajastatud elektriturul.

• **Konsulterimine sidusrühmadega**

Hindamist alustati 2015. aasta juunis. Selle käigus vaadeldi hoonete energiatõhususe direktiivi toimimist minevikus ja praegu ning see põhineb direktiiviga saavutatud tulemuste ja mõju analüüsimisel tulemuslikkuse, tõhususe, asjakohasuse, sidususe ja ELi tasandi meetmetest tuleneva lisaväärtuse seisukohast. Peamiste teabeallikatena kasutati läbivaadatud kirjandust, praeguste poliitikameetmete rakendamist käsitlevat teavet, varasema järelevalve- ja hindamistegevuse analüüse, sidusrühmadelt saadud teavet ning konkreetseid uuringuid ja projekte.

Sidusrühmadega konsulteeriti järgmisel viisil:

- internetipõhine avalik arutelu, mis vältas 30. juunist 2015 kuni 31. oktoobrini 2015;
- direktiivi artikli 19 nõuetele vastavad konkreetsemad konsultatsioonid liikmesriikidega, eelkõige 26. ja 27. novembril 2015 toimunud koosolek hoonete

energiatõhususe direktiiviga seotud kooskõlastatud tegevuse teemal ning hoonete energiatõhususe komitee koosolek 1. veebruaril 2016;

- tehnilised seminarid konkreetsetel teemadel, mis viidi läbi ajavahemikul juunist 2015 kuni jaanuarini 2016;
- kohtumine sidusrühmadega 14. märtsil 2016.

Internetipõhine arutelu lõppes 31. oktoobril 2015 ja laekunud 308 vastuse põhjal saadud kokkuvõtlikud tulemused on kättesaadavad internetis³. Enam kui pooled (58 %) vastanutest on organisatsioonid, mis esindavad peamiselt ehitussektorit, ning neile järgnevad liikmesriikides tegutsevad ettevõtjad (20 %). Eraisikud, riigiasutused ja teised moodustasid 7–8 % vastanutest.

Üldiselt leiab enamik vastanutest, et hoonete energiatõhususe direktiiviga on kehtestatud hea raamistik hoonete energiatõhususe suurendamiseks ja et see on kasvatanud teadlikkust energiatarbimisest hoonetes ja seeläbi suurendanud selle tähtsust energiapoliitikas. Tunnustati selle panust 2030. ja 2050. aastaks seatud energia- ja kliimaeesmärkide saavutamisse. Suurema osa vastanute arvates on hoonete energiatõhususe direktiiv olnud edukas, ehkki kolmandiku meelest see nii ei ole. Mitu vastanut leiab, et on veel vara öelda, kui edukas see direktiiv on olnud, kuna selle mõju on raske vaadelda eraldi. Teised on seisukohal, et direktiiv ei ole nii tõhus kui see võiks olla, kui võtta arvesse endiselt ülisuurt energiatarbimise vähendamise potentsiaali ehitussektoris.

Negatiivsetes vastustes nimetati piiratud tõhususe põhjustena direktiivi hilinenud ja ebajärjepidevat rakendamist liikmesriikides, energiatõhususe sertifitseerimise kehva kvaliteeti, meetmete aeglast kohaldamist ja väikest renoveerimiskiirust, samuti nullilähedase energiatarbega hoone määratluse puudumist ja rahastamisvahendite parema kasutamise vajadust. Mitu vastanut tõstab esile ka vähest nõuete järgimist ja meetmete kehva jõustamist, teised aga tunnistavad, et majanduskriis ehitussektoris on edusamme aeglustanud. Mitu vastanut on seisukohal, et ehkki hoonete energiatõhususe direktiiv on uute hoonete energiatõhususe suurendamisel edukas olnud, ei paku see piisavat stiimulit energiatõhususe nimel renoveerimiseks.

• **Ekspertiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Hoonete energiatõhususe direktiivi rakendamist käsitlev teave on kättesaadav ka tulemuste kujul, mis on saavutatud direktiiviga seotud kooskõlastatud tegevuse⁴, liikmesriikidega peetava korrapärase dialoogi ja hoonete energiatõhususe komitee tööga.

Viidi läbi programmi „Horisont 2020“ algatuse „Turvaline, puhas ja tõhus energia“ peatüki „Energiatõhusus“ alusel ja sellele eelnenud Euroopa aruka energeetika programmi alusel rahastatud projektide tulemuste analüüs⁵ ja lisati vajaduse korral viited nendele.

Peale Euroopa Komisjoni korraldatud konsultatsioonide kasutati hindamisel ka muid teabeallikaid, näiteks kirjanduse läbivaatamise käigus leitud uuringuid.

• **Mõju hindamine**

³ Public Consultation on the Evaluation of the EPBD – Final summary report („Avalik arutelu seoses hoonete energiatõhususe direktiivi hindamisega – kokkuvõtlik lõpparuanne“), 2015, Euroopa Komisjon (koostanud Ecofys); <https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/MJ-02-15-954-EN-N.pdf>.

⁴ Implementing the Energy Performance of Buildings Directive, 2016 („Hoonete energiatõhususe direktiivi rakendamine, 2016“), Concerted Action EPBD.

⁵ Komisjoni talituste tödokument energiatõhususega seotud hea tava kohta (SWD(2016) 404).

Mõjuhindang esitati komisjoni õiguskontrollikomiteele kaks korda. 1. juulil 2016 valminud kavandi kohta esitati 26. juulil positiivne arvamus. Mõjuhindangu kommenteeritud kokkuvõtte ja komitee kaks arvamust on kättesaadavad komisjoni veebisaidil⁶.

Mõjuhindangus vaadeldakse järgmisi valikuvõimalusi.

Direktiivi muutmata jätmine

Hoonete energiatõhususe direktiivi muutmata jätmine tähendab, et peale kehtivate meetmete ei sätestata ühtki lisameedet. Sel juhul jätkatakse kehtiva direktiivi ja sellega seotud regulatiivsete ja mitteregulatiivsete vahendite rakendamist praegusel kujul. Selle lähenemisviisi puhul saaks võtta täiendavaid meetmeid hoonete energiatõhususe direktiivi mõju maksimeerimiseks. Nõuete järgimist võib parandada hea tava jagamine, mida hoogustavad teabevahetuse platvormid (nt kooskõlastatud tegevuse platvorm). Eeldatakse, et selle valiku puhul jätkub töö selles suunas.

Poliitikavalikud

Enamiku kavandatud meetmete rakendamiseks on võimalik kasutada mittesiduvaid õigusnorme (valik 1) ja/või sihipäraseid muudatusi (valik 2). Mõni meede jääb väljapoole kehtivat õigusraamistikku ja nõuaks kehtiva direktiivi põhjalikku läbivaatamist (valik 3).

Valik 1: tõhusam rakendamine ja lisasuunised

Selle valiku puhul kaalutakse ettepanekute paketti, millega tõhustatakse kehtiva õigusraamistiku rakendamist ilma direktiivi muutmata. Selle puhul lähtutakse ELi, riiklikul ja piirkondlikul tasandil tehtavast tööst direktiivi aktiivseks rakendamiseks. Sellega astutakse samm kaugemale kui direktiivi muutmata jätmise puhul ning tehakse ettepanek kehtestada mittesiduvad õigusnormid ja suunised, mis võiksid direktiivi rakendamist ja jõustamist tõhustada ning innustada võtma vabatahtlikke meetmeid, mida liikmesriikides ei ole siiani veel kasutatud.

Valik 2: tõhusam rakendamine, sealhulgas sihipärased muudatused kehtivate sätete tõhustamiseks

See valik hõlmab valikus 1 nimetatud ettepanekuid, kuid nõuab peale nende ka kehtiva hoonete energiatõhususe direktiivi sihipärast muutmist, et probleemsetele aspektidele suuremat tähelepanu pöörata. Erinevalt valikust 3 säilitatakse selle valiku puhul siiski kehtiva direktiivi raamistik, ent tagatakse lõppkasutaja parem teavitamine ja kehtestatakse piisavad energiatõhususe miinimumnõuded, millega hoitakse ära hoonetega seotud mitteoptimaalne sekkumine.

Valik 3: tõhusam rakendamine, mis hõlmab edasist ühtlustamist ja suuremaid eesmärke

See poliitikavalik on kõige ambitsioonikam ja ulatub hoonete energiatõhususe direktiivis praegu kasutatavast lähenemisviisist kaugemale, kuna kohustab hoonete omanikke oma hooneid renoveerima.

Kirjeldatud kolme valiku võrdlemisel saadi järgmised tulemused.

- Valikus 1 keskendutakse kehtiva hoonete energiatõhususe direktiivi jätkuvalle jõustamisele ja samaaegsele liikmesriikide toetamisele suuniste ja abi näol.

⁶ http://ec.europa.eu/smart-regulation/impact/ia_carried_out/cia_2016_en.htm#ener.

Hindamisaruandes ja avaliku arutelu käigus kindlaks tehtud parendamisvõimalusi hoonete energiatõhususe saavutamist takistavate tegurite kõrvaldamise edasiseks soodustamiseks ei ole sel juhul võimalik kasutada.

- Valik 3 hõlmab ambitsioonikaid meetmeid renoveerimiskiiruse suurendamiseks ja seepärast on nendest tulenev mõju väga tugev. Selle valiku puhul muudetakse ehitussektorit oluliselt, eelkõige tuhandete hoonete renoveerimise kohustuslikuks muutmise kaudu. Selle meetmega aga kaasnevad mõned probleemid, näiteks investeerimiskohustus, mida ei pruugita pidada rahalises mõttes kulutõhusaks lahenduseks. Samuti tõstatab see praktilisi küsimusi (nt seoses energiatõhususe arvutamise meetodite edasise ühtlustamise ja energiamärgistega) ja seda võidakse pidada subsidiaarsuse põhimõtte mittetäielikuks järgimiseks (nt hoone renoveerimise kohustus omaniku või üürniku vahetumisel, avaliku sektori rahaline toetus hoonete kohustuslikuks soojustamiseks ning ehitajate ja seadmepaigaldajate koolitamise kohustus).
- Valik 2 on eelistatud valik, kuna see on kõige paremini kooskõlas hoonete energiatõhususe direktiivi ja kehtiva raamistiku hindamise tulemuste ja järeldustega. Selle valiku puhul täiustatakse ja lihtsustatakse hoonete energiatõhususe direktiivi ja üldist õigusraamistikku olulisel määral ning suurendatakse sihipäraste muudatuste kaudu hoonete energiatõhusust, ent jäetakse sätete riiklikul tasandil rakendamiseks suur otsustusvabadus:
 - see võimaldab jätkuvalt rakendada hoonete energiatõhususe alase ELi tegevuse aluseks olevat kaalutletud lähenemisviisi ning tagada samal ajal subsidiaarsuse, proportsionaalsuse ja kulutõhususe ning jätta liikmesriikidele märkimisväärse otsustusvabaduse;
 - selle puhul ei muudeta direktiivi põhieesmärke, põhimõtteid ja üldist ülesehitust, mis toimivad hästi ja mida toetavad ka sidusrühmad, sealhulgas liikmesriigid;
 - see hõlmab üksnes sihipäraseid muudatusi ja võimaldab jätkuvalt rakendada kehtiva direktiivi olulisemaid sätteid, mis annavad juba tulemusi ja tagavad kulutõhususe;
 - sellega saavutatakse tasakaal suuniste ja piiratud õigusliku läbivaatamise vahel, et tuua sisse uued täpsemad sätted, milles käsitletakse eelkõige olemasolevaid hooneid ja seotust rahastamisega.

Eelistatud valiku puhul tehakse lähtuvalt teatisest „Euroopa vähese heitega liikuvuse strateegia“ ja mõne liikmesriigi juhtival eeskujul ettepanek rakendada meetet, millega toetatakse elektritranspordi arengut ja antakse täiendav panus CO₂ heitkoguste vähendamisse majanduses.

Muudatuste hinnanguline mõju on järgmine.

- Majanduslik mõju: väike positiivne mõju majanduskasvule tulenevalt lisainvesteeringutest energiatõhususse ja energia impordi vähenemisest, lisainvesteeringutega tihedalt seotud edendav mõju ehitus- ja projekteerimisvaldkonnale, positiivne mõju soojusisolatsiooni ja lehtklaasi tootmisele ning investeeringud hoonete renoveerimisse, millest saavad kasu eelkõige VKEd.

- Sotsiaalne mõju: tööhõivele avaldub mõju järgib sama trendi kui SKP, kuid selle ulatus on väiksem. Sisekliima paranemine vähendab oluliselt suremust, haigestumust ja tervishoiukulusid. Eeldatav mõõdukas positiivne mõju energiaostuvõimetusele.
- Keskkonnamõju: kasvuhoonegaaside heitkogused vähenevad veidi kõikides liikmesriikides.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Eelistatud poliitikavalikuga ette nähtud meetmed tervikuna vähendaksid hoonete energiatõhususe direktiivist tulenevat halduskoormust 98,1 miljoni euro võrra aastas. Eelistatud valiku puhul halduskoormusele avalduva mõju arvutused on esitatud mõjuhinnangu 9. lisas.

4. MÕJU EELARVELE

Ettepanek ei mõjuta ELi eelarvet.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandmise kord**

Käesoleva ettepaneku kohaselt ei muudeta liikmesriikide kehtivaid aruandluskohustusi. Energialiidu juhtimist käsitleva õigusakti ettepanekuga tagatakse sellise läbipaistva ja usaldusväärse planeerimis-, aruandlus- ja seiresüsteemi loomine, mis põhineb lõimitud riiklikel energia- ja kliimakavadel ja liikmesriikide ühtlustatud eduaruannetel ning mille abil hinnatakse korrapäraselt riiklike kavade rakendamist energialiidu viies mõõtmes. See vähendab liikmesriikide halduskoormust, ent võimaldab komisjonil siiski jälgida liikmesriikide edusamme riiklike energiatõhususe eesmärkide ja ELi üldise eesmärgi täitmisel.

Käesoleva ettepaneku kohaselt kehtestatakse uued kontrollitavad kohustused seoses hoonete CO₂ heitkoguste vähendamise, hoonete renoveerimise, hoone tehnosüsteemide, rahaliste toetuste ja turutõketega, ent lihtsustatakse samal ajal uute hoonetega ning kütte- ja kliimasüsteemide kontrollimise ja vastava aruandlusega seotud kohustusi.

- **Ettepaneku konkreetsete sätete üksikasjalik selgitus**

Energialiidu juhtimise määrust käsitleva ettepaneku eesmärk on vähendada ja ühtlustada liikmesriikide aruandlus- ja planeerimiskohustusi ning komisjoni järelevalvekohustusi. Kõnealuse juhtimist käsitleva ettepaneku kohaselt nõutavad kavad ja aruanded peaksid võimaldama komisjonil hinnata ja jälgida liikmesriikide edusamme direktiivi eesmärkide täitmisel.

Direktiivi muudetakse järgmiselt:

- hoone tehnosüsteemi määratlust artikli 2 lõikes 3 laiendatakse nii, et see hõlmaks kohapeal elektri tootmist ja kohapealset taristut elektritranspordi jaoks;
- kehtiva energiatõhususe direktiivi artikkel 4 hoonete renoveerimise kohta viiakse suurema sidususe huvides üle käesoleva ettepaneku kohasesse direktiivi ning selles käsitletakse ka energiaostuvõimetusega seotud küsimusi, hoonete renoveerimise aruka rahastamise toetamist ja aastani 2050 ulatuvat eesmärki vähendada hoonete CO₂ heitkoguseid, sealhulgas aastaks 2030 seatud konkreetseid vahe-eesmärke. Hoonete renoveerimise pikaajaline strateegia muutub lõimitud riiklike energia- ja

kliimakavade osaks (ja lisatakse nende juurde) ning liikmesriigid teavitavad vastavalt energialiidu juhtimist käsitlevas määruses sätestatud korrale komisjoni 2020. aasta järgse perioodi strateegiast 1. jaanuariks 2019. Kõnealune strateegia hõlmab kogu riigi eluhoonete ja mitteeluhoonete renoveerimist;

- uusi hooneid käsitlevat artiklit 6 lihtsustatakse nii, et piirdatakse mõjuhinnaangus kõige kasulikumaks peetud sättega, millega nähakse ette üldine nõue, et uued hooned peavad vastama energiatõhususe miinimumnõuetele. Ülejäänud sätted, mis on koormavamad, jäetakse välja;
- artiklit 8 ajakohastatakse, et võtta arvesse hoone tehnosüsteemi muudetud määratlust. Uues lõikes sätestatakse nõuded seoses:
 - (a) taristuga elektritranspordi jaoks; rohkem kui kümne parkimiskohaga uute ja põhjalikult renoveeritavate mitteeluhoonete puhul tuleb igast kümnest parkimiskohast üks varustada laadimispunktiga elektritranspordi jaoks. Alates aastast 2025 kohaldatakse seda nõuet kõikide rohkem kui kümne parkimiskohaga mitteeluhoonete suhtes, sealhulgas selliste hoonete suhtes, mille puhul laadimispunktide paigaldamiseks korraldatakse riigihange. Rohkem kui kümne parkimiskohaga uute ja põhjalikult renoveeritavate eluhoonete puhul tuleb eelpaigaldada laadimist võimaldavad kaablid. Liikmesriikidele jäetakse võimalus mitte kohaldada seda nõuet hoonete suhtes, mille omanik ja kasutaja on VKE, samuti alternatiivkütuste taristut käsitleva direktiivi⁷ kohaldamisalasse kuuluvate üldkasutatavate hoonete suhtes;
 - (b) hoone elektroonilise seire, automaatika- ja kontrollisüsteemide ulatuslikuma kasutamisega ülevaatusse tõhustamise eesmärgil; ning
 - (c) sellise „arukusnäitaja“ kasutuselevõttuga, mille abil saab hinnata hoone valmidust võimaldada hoone töö kohandamist vastavalt kasutaja ja elektrivõrgu vajadustele ning hoone tõhususe suurendamist;
- artikli 10 ajakohastamiseks lisatakse sellesse kaks uut sätet, millest üks hõlmab energiamärgiste kasutamist avaliku sektori rahalise toetusega läbi viidud renoveerimisest tuleneva säästu hindamiseks, mis toimub enne ja pärast renoveerimist väljastatud energiamärgiste võrdlemise teel, ning teise sättega nähakse ette, et teatavat künnist ületava pindalaga üldkasutatavate hoonete energiatõhusus tuleb avalikustada;
- ülevaatus käsitlevaid artikleid 14 ja 15 ühtlustatakse ja ajakohastatakse eesmärgiga võimaldada rakendada tõhusamaid lähenemisviise, mida saab kohaldada korralise ülevaatusse asemel, et tagada hoonete energiatõhususe säilimine ja/või suurenemine; ning
- I lisa ajakohastatakse, et suurendada läbipaistvust ja ühtlust seoses riiklikul või piirkondlikul tasandil kasutatavate energiatõhususe kindlakstegemise meetoditega.

⁷ ELT L 307, 28.10.2014, lk 1.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV,

millega muudetakse direktiivi 2010/31/EL hoonete energiatõhususe kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,
võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 194 lõiget 2,
võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,
olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,
võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹,
võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust²,
toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt
ning arvestades järgmist:

- (1) Liit on võtnud kohustuse luua säästlik, konkurentsivõimeline, turvaline ja väikeste CO₂ heitkogustega energiasüsteem. Liit on võtnud energialiidu ning aastani 2030 seatud energia- ja kliimapoliitika raamistikuga ambitsioonika kohustuse vähendada veelgi kasvuhoonegaaside heitkoguseid (2030. aastaks vähemalt 40 % võrra 1990. aasta tasemega võrreldes), suurendada tarbitava taastuvenergia osakaalu (vähemalt 27 %), saavutada vähemalt 27 % suurune energiasääst – seejuures kaaluda selle suurendamist liidu tasandil 30 protsendini³ – ning suurendada Euroopa energiajulgeolekut, konkurentsivõimet ja säästlikkust.
- (2) Nende eesmärkide saavutamiseks hõlmab energiatõhusust käsitlevate õigusaktide läbivaatamine 2016. aastal: i) ELi 2030. aastaks seatud energiatõhususe eesmärgi ümberhindamist, nagu Euroopa Ülemkogu 2014. aastal nõudis; ii) energiatõhususe direktiivi ja hoonete energiatõhususe direktiivi kõige olulisemate artiklite läbivaatamist; iii) Euroopa struktuuri- ja investeerimisfonde ning Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi (EFSD) hõlmava soodsama rahastamiskeskonna loomist, millega kokkuvõttes parandatakse turul energiatõhususse tehtavate investeeringute rahastamise tingimusi.
- (3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/31/EL⁴ artikli 19 kohaselt peab komisjon vaatama nimetatud direktiivi läbi hiljemalt 1. jaanuariks 2017, pidades silmas selle kohaldamisel saadud kogemusi ja tehtud edusamme, ning vajaduse korral tegema parandusettepanekuid.

¹ ELT C , lk .

² ELT C , lk .

³ EUCO 169/14, CO EUR 13, CONCL 5, Brüssel, 24. oktoober 2014.

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai 2010. aasta direktiiv 2010/31/EL hoonete energiatõhususe kohta (ELT L 153, 18.6.2010, lk 13).

- (4) Komisjon astus selleks läbivaatamiseks valmistumisel rea samme, et koguda tõendeid selle kohta, kuidas direktiivi 2010/31/EL on liikmesriikides rakendatud, keskendudes sellele, millised sätted toimivad ja mida saaks parendada.
- (5) Hindamise tulemustest ja mõjuhinnangust nähtub, et on vaja teha rida muudatusi, et direktiivi 2010/31/EL kehtivaid sätteid tõhustada ja seda teatavates aspektides lihtsustada.
- (6) Liit on võtnud kohustuse luua 2050. aastaks turvaline, konkurentsivõimeline ja väikeste CO₂ heitkogustega energiasüsteem⁵. Selle eesmärgini jõudmiseks vajavad liikmesriigid ja investorid vahe-eesmärke, et tagada hoonete CO₂ heitkoguste vähendamine aastaks 2050. Seega peaksid liikmesriigid hoonete CO₂ heitkoguste vähendamise seotud keskpika perioodi (2030. aastaks täidetavate) ja pikaajaliste (2050. aastaks täidetavate) eesmärkide saavutamiseks määrama kindlaks konkreetsed vaheetapid.
- (7) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2012/27/EL⁶ sätted pikaajaliste renoveerimisstrateegiate kohta tuleks üle viia direktiivi 2010/31/EL, millesse need sobituvad paremini.
- (8) Digitaalse ühtse turu ja energialiidu tegevuskavad tuleks omavahel kooskõlla viia ja need peaksid teenima ühiseid eesmärke. Energiasüsteemi digitaliseerimine muudab kiiresti energiamaastikku alates taastuvenergia lõimimisest kuni arukate võrkude ja arukat kasutamist võimaldavate hooneteni. Ehitussektori digitaliseerimiseks tuleks ette näha sihtotstarbelised stiimulid arukat kasutamist võimaldavate süsteemide ja digitaalsete lahenduste edendamiseks tehiskeskkonnas.
- (9) Et võimaldada kohandada käesolevat direktiivi tehnika arenguga, tuleks komisjonile anda Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 290 kohane õigus võtta vastu õigusakte, et täiendada käesolevat direktiivi arukusnäitaja määratlusega ja võimaldada selle näitaja kasutuselevõttu. Arukusnäitajat tuleks kasutada selleks, et mõõta hoone suutlikkust kasutada hoone töö optimeerimiseks ja elektrivõrguga suhtlemiseks info- ja kommunikatsioonitehnoloogiat ja elektroonilisi süsteeme. Arukusnäitaja suurendab hoonete omanike ja kasutajate teadlikkust hoone tehnosüsteemide elektroonilise seire ja hooneautomaatika väärtusest ning annab hoone kasutajale kindluse seoses asjaomasest uuest tõhustatud funktsionaalsusest tuleneva tegeliku säästuga.
- (10) Innovatsioon ja uued tehnilised lahendused loovad ka võimaluse toetada hoonete kaudu CO₂ heitkoguste vähendamist majanduses tervikuna. Näiteks saab hoonete kaudu aidata kaasa elektrisõidukite arukaks laadimiseks vajaliku taristu väljakujunemisele ja võimaldada liikmesriikidel kasutada autoakusid soovi korral energiaallikana. Selle eesmärgi kajastamiseks tuleks hoone tehnosüsteemi mõistet laiendada.
- (11) Mõju hindamisel tehti kindlaks kaks rühma kehtivaid sätteid, mille eesmärki oleks praeguse olukorraga võrreldes võimalik saavutada tõhusamal viisil. Esiteks muutub kohustus viia enne ehitamise alustamist läbi suure tõhususega alternatiivseid süsteeme käsitlev teostatavusuuring tarbetult koormavaks. Teiseks leiti, et kütte- ja

⁵ Teatis „Energia tegevuskava aastani 2050“ (KOM(2011) 885 (lõplik)).

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta direktiiv 2012/27/EL, milles käsitletakse energiatõhusust, muudetakse direktiive 2009/125/EÜ ja 2010/30/EL ning tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2004/8/EÜ ja 2006/32/EÜ (ELT L 315, 14.11.2012, lk 1).

kliimasüsteemide ülevaatus käsitlevad sätted ei võimalda piisavalt ega tõhusalt tagada kõnealuste tehnosüsteemide algset ja hilisemat töökindlust. Praegu ei kaaluta piisavalt isegi väga lühikese tasuvusajaga odavate tehniliste lahenduste kasutamist, näiteks küttesüsteemi hüdraulilist tasakaalustamist või termostaatiliste reguleeriventiilide paigaldamist/asendamist. Ülevaatuses seotud sätteid muudetakse, et tagada parem tulemus.

- (12) On leitud, et ülevaatus asendavad eelkõige suurte süsteemide puhul tõhusalt hoone tehnosüsteemide elektrooniline seire ja hooneautomaatika. Selliste seadmete paigaldamist tuleks käsitada ülevaatuses kõige kulutõhusama alternatiivina suurte mitteiluhoonete ja piisava suurusega mitmepereelamute puhul, kus nende tasuvusaeg on lühem kui kolm aastat. Praegu ette nähtud võimalus rakendada alternatiivseid meetmeid jäetakse seepärast välja. Väikeste süsteemide puhul hõlbustavad paigaldaja tehtav süsteemi tõhususe dokumenteerimine ja selle teabe kandmine energiatõhususe sertifitseerimise andmebaasi hoone kõikide tehnosüsteemide suhtes kehtestatud miinimumnõuetele vastavuse tõendamist ja suurendavad energiamärgiste tähtsust. Peale selle võimaldavad ettenähtud korrapärased ohutusalased kontrollid ja korralised hooldustööd jätkuvalt anda vahetut nõu energiatõhususe suurendamise kohta.
- (13) Energiatõhususega seotud finantsmeetmete parimaks rakendamiseks hoonete renoveerimisel tuleks need siduda renoveerimise ulatusega, mida tuleks hinnata enne ja pärast renoveerimist väljastatud energiamärgiste võrdlemise teel.
- (14) Kvaliteetsete andmete olemasolu hõlbustab juurdepääsu rahastamisallikatele. Seepärast tuleks nõuda, et üle 250 m² suuruse kasuliku üldpinnaga üldkasutatavate hoonete puhul avalikustataks nende tegelik energiatarbimine.
- (15) Praegusi sõltumatuid energiamärgiste kontrollimise süsteeme tuleks tõhustada, et tagada energiamärgiste kvaliteet ning nende kasutatavus nõuetekohasuse kontrollimiseks ja piirkonna/riigi hoonefondi kohta statistiliste andmete saamiseks. Hoonefondi kohta on vaja kvaliteetseid andmeid ja neid on osaliselt võimalik koguda registrite ja andmebaaside kaudu, mida praegu loovad ja haldavad energiamärgistega seoses peaaegu kõik liikmesriigid.
- (16) Energiatõhususe poliitika eesmärkide saavutamiseks hoonete puhul tuleks energiamärgistega seotud läbipaistvuse suurendamiseks tagada, et nii sertifitseerimise kui ka energiatõhususe miinimumnõuete puhul on sätestatud kõik arvutusteks vajalikud näitajad ja neid kasutatakse järjepidevalt. Liikmesriigid peaksid kehtestama asjakohased meetmed, millega tagatakse näiteks, et hoones paikneva paigaldatud, asendatud või ajakohastatud tehnosüsteemi tõhusus on hoone sertifitseerimise ja nõuetekohasuse kontrollimise huvides dokumenteeritud.
- (17) Nullilähedase energiatarbega hooned käsitlevas komisjoni 29. juuli 2016. aasta soovitus (EL) 2016/1318 on kirjeldatud, kuidas käesoleva direktiivi rakendamisega on võimalik üheaegselt tagada nii hoonefondi ümberehitamine kui ka liikumine kestlikuma energiavarustuse suunas, mis ühtlasi toetab ELi kütte- ja jahutusstrateegiat⁷. Asjakohase rakendamise tagamiseks tuleks hoonete energiatõhususe arvutamise üldist raamistikku ajakohastada ning kasutada selleks ära Euroopa Komisjoni antud volituse M/480 alusel Euroopa Standardikomitees (CEN) tehtud tööd.

⁷

COM(2016) 51 (final).

- (18) Käesoleva direktiivi sätted ei tohiks takistada liikmesriike kehtestamast rangemaid energiatõhususe nõudeid hoonete ja ehitusdetailide kohta, kui sellised meetmed ei ole vastuolus liidu õigusnormidega. Kooskõlas käesoleva direktiivi ja direktiivi 2012/27/EÜ eesmärkidega võivad sellised nõuded teatavatel juhtudel, kui nende näol ei ole tegemist põhjendamatult turutõkkega, piirata muude kohaldatavate ühtlustamist käsitlevate liidu õigusaktide kohaste toodete paigaldamist või kasutamist.
- (19) Üksi tegutsedes ei suuda liikmesriigid piisaval määral saavutada käesoleva direktiivi eesmärki vähendada energia hulka, mida vajatakse hoonete tüüpilise kasutusega seotud energiatarbe rahuldamiseks. Käesoleva direktiivi eesmärki saab tõhusamalt saavutada tegevusega liidu tasandil, sest sellega tagatakse ühiste eesmärkide, arusaamade ja poliitilise tahte ühtsus. Seepärast võtab liit meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Vastavalt proportsionaalsuse põhimõttele, mis on samuti sätestatud kõnealuses artiklis, ei lähe käesolev direktiiv kaugemale, kui on vajalik nimetatud eesmärgi saavutamiseks.
- (20) Liikmesriigid kohustuvad vastavalt selgitavaid dokumente käsitlevale liikmesriikide ja komisjoni 28. septembri 2011. aasta ühisele poliitilisele deklaratsioonile⁸ lisama põhjendatud juhtudel oma ülevõtmismetmeid käsitlevale teatele ühe või mitu dokumenti, milles selgitatakse seost asjaomase direktiivi osade ja ülevõtmiseks vastu võetud siseriiklike õigusaktide vastavate osade vahel. Käesoleva direktiivi puhul leiab seadusandja, et nimetatud dokumentide esitamine on põhjendatud.
- (21) Seepärast tuleks direktiivi 2010/31/EL vastavalt muuta,
- ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Direktiivi 2010/31/EL muudetakse järgmiselt.

1. Artikli 2 punkt 3 asendatakse järgmisega:

„3) „hoone tehnosüsteem“ – tehnilised seadmed, mida kasutatakse hoone või hoone osa kütmiseks, jahutamiseks, ventileerimiseks, tarbevee soojendamiseks, sisseehitatud valgustuse jaoks, automatiseerimiseks ja juhtimiseks, kohapeal elektri tootmiseks ning kohapealse elektritranspordi taristu jaoks, või selliste süsteemide kogum, sealhulgas taastuvates energiaallikatest pärit energiat kasutavad seadmed;“.
2. Artikli 2 järel lisatakse artikkel 2a „Pikaajaline renoveerimisstrateegia“ (kõnealune strateegia esitatakse kooskõlas määruse (EL) XX/20XX [energialiidu juhtimine] kohaste lõimitud riiklike energia- ja kliimakavadega):
 - a) lõike 1 moodustab energiatõhusust käsitleva direktiivi 2012/27/EL⁹ artikli 4 tekst, millest on välja jäetud viimane lõik;
 - b) lisatakse lõiked 2 ja 3:

„2. Liikmesriigid koostavad lõikes 1 osutatud pikaajalise renoveerimisstrateegia raames selgete vahe-eesmärkide ja meetmetega tegevuskava oma riigi hoonefondiga seotud CO₂ heitkoguste vähendamise

⁸ ELT C 369, 17.12.2011, lk 14.

⁹ ELT L 315, 14.11.2012, lk 13.

pikaajalise, aastaks 2050 seatud eesmärgi saavutamiseks, püstitades seejuures konkreetsed vahe-eesmärgid aastaks 2030.

Peale selle aitab kõnealune pikaajaline renoveerimisstrateegia leevendada energiaostuvõimetust.

3. Lõike 1 punktis d osutatud investeerimisotsuste tegemise hõlbustamiseks kehtestavad liikmesriigid mehhanismid:

- a) projektide koondamiseks, et investoritel oleks lihtsam lõike 1 punktides b ja c osutatud renoveerimist rahastada;
- b) energiatõhususega seotud tegevuse riskide vähendamiseks investorite ja erasektori jaoks; ning
- c) avaliku sektori raha kasutamiseks erasektori investeeringute suurendamise või konkreetsete turutõrgete kõrvaldamise nimel.“

3. Artiklit 6 muudetakse järgmiselt:

- (a) lõike 1 teine lõik jäetakse välja;
- (b) lõiked 2 ja 3 jäetakse välja.

4. Artikli 7 viies lõik jäetakse välja.

5. Artiklit 8 muudetakse järgmiselt:

- (a) lõike 1 kolmas lõik jäetakse välja;
- (b) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Liikmesriigid tagavad, et kõikide rohkem kui kümne parkimiskohaga uute ja põhjalikult renoveeritavate olemasolevate mitteeluhoonete igast kümnest parkimiskohast vähemalt üks on varustatud laadimispunktiga alternatiivkütuste taristu kasutuselevõttu käsitleva direktiivi 2014/94/EL¹⁰ tähenduses ning selline laadimispunkt võimaldab alustada ja lõpetada laadimist hinnasignaalide alusel. Alates 1. jaanuarist 2025 kohaldatakse seda nõuet kõikide rohkem kui kümne parkimiskohaga mitteeluhoonete suhtes.

Liikmesriigid võivad otsustada mitte kehtestada või kohaldada esimeses lõigus osutatud nõudeid hoonete suhtes, mille omanik ja kasutaja on komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitusel 2003/361/EÜ lisa I jaotises esitatud määratluse kohane väike või keskmise suurusega ettevõtja.

3. Liikmesriigid tagavad, et rohkem kui kümne parkimiskohaga uute ja põhjalikult renoveeritavate eluhoonete puhul eelpaigaldatakse kaablid, mis võimaldavad paigaldada iga parkimiskoha juurde elektrisõiduki laadimispunkti.

4. Liikmesriigid võivad otsustada mitte kehtestada või kohaldada lõigetes 2 ja 3 osutatud nõudeid üldkasutatavate hoonete puhul, mis kuuluvad direktiivi 2014/94/EL kohaldamisalasse.“;

(c) lisatakse lõiked 5 ja 6:

¹⁰ ELT L 307, 28.10.2014, lk 1.

„5. Liikmesriigid tagavad, et hoone tehnosüsteemi paigaldamisel, asendamisel või uuendamisel hinnatakse muudetud süsteemi kui terviku üldist energiatõhusust, dokumenteeritakse see ja edastatakse vastavad dokumendid hoone omanikule, et need oleksid lõike 1 kohaselt sätestatud miinimumnõuetele vastavuse tõendamiseks ja energiamärgise väljastamiseks kättesaadavad. Liikmesriigid tagavad, et kõnealused andmed kantakse artikli 18 lõikes 3 osutatud riiklikku energiamärgiste andmebaasi.

6. Komisjonil on vastavalt artiklile 23 õigus võtta vastu käesolevat direktiivi täiendavaid delegeeritud õigusakte, et määratleda mõiste „arukusnäitaja“ ja kehtestada tingimused, millest lähtuvalt esitatakse see näitaja lisateabena võimalikule uuele üürnikule või ostjale.

Arukusnäitaja hõlmab paindlikkust iseloomustavaid tegureid ning tõhustatud funktsionaalsust ja suutlikkust, mis tulenevad tavapärastesse hoone tehnosüsteemidesse sisse ehitatud ja omavahel paremini ühendatud arukatest seadmetest. Need omadused võimaldavad hoones viibijatel ja hoonel endal tõhusamalt reageerida mugavuse või tööga seotud vajadustele, osaleda nõudlusreageeringus ning aidata kaasa hoonega ühendatud eri energiasüsteemide ja piirkonna taristute optimaalsele, sujuvale ja ohutule toimimisele.“

6. Artiklit 10 muudetakse järgmiselt:

(a) lõige 6 asendatakse järgmisega:

„6. Liikmesriigid seovad finantsmeetmed, mis on ette nähtud renoveerimise teel hoonete energiatõhususe suurendamiseks, renoveerimisel saavutatava energiasäästuga. Sellise säästu kindlakstegemiseks võrreldakse enne ja pärast renoveerimist väljastatud energiamärgiseid.“;

(b) lisatakse lõiked 6a ja 6b:

„6a. Liikmesriikide loodav andmebaas energiamärgiste registreerimiseks peab võimaldama jälgida selles kajastatud hoonete tegelikku energiatarbimist hoone suurusest ja liigist olenemata. Kõnealune andmebaas peab sisaldama üle 250 m² suuruse kasuliku pinnaga sageli külastatavate üldkasutatavate hoonete tegeliku energiatarbimise andmeid, mida ajakohastatakse korrapäraselt.

6b. ELi andmekaitsealuste vastavad anonüümised koondandmed tehakse nõudmisel vähemalt avaliku sektori asutustele statistilise analüüsi ja uuringute tegemise eesmärgil kättesaadavaks.“

7. Artiklit 14 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Liikmesriigid kehtestavad üle 250 MWh suuruse primaarenergia üldtarbega mitteeluhoonete puhul ja selliste eluhoonete puhul, mille tsentraliseeritud tehnosüsteemide kumulatiivne efektiivne nimivõimsus on üle 100 kW, vajalikud meetmed, millega nähakse ette hoonete kütmiseks kasutatavate süsteemide ligipääsetavate osade, näiteks soojusgeneraatori, juhtimissüsteemi ja ringluspumba või -pumpade korrapärane ülevaatus. Selline ülevaatus hõlmab hoone küttevajadusest lähtuvat katla tõhususe ja võimsuse hindamist. Katla võimsuse hindamist ei ole vaja korrata, kui küttesüsteem ja hoone küttevajadus ei ole vahepeal muutunud.“;

b) lõiked 2, 3, 4 ja 5 asendatakse järgmisega:

„2. Lõikes 1 sätestatu alternatiivina võivad liikmesriigid kehtestada nõuded, millega tagatakse, et mitteeluhooned, mille primaarenergia üldtarve on suurem kui 250 MWh aastas, on varustatud hoone automaatika- ja juhtimissüsteemiga. Selline süsteem peab võimaldama:

- a) energiatarbimist pidevalt jälgida, analüüsida ja kohandada;
- b) hoone energiatõhusust võrdlevalt analüüsida, tuvastada hoone tehnosüsteemide tõhususe vähenemist ja teavitada hoone eest vastutavat isikut või hoone tehnosüsteemide haldajat energiatõhususe suurendamise võimalustest;
- c) andmevahetust süsteemiga ühendatud hoone tehnosüsteemide ja muude hoones asuvate seadmetega ning koostalitlust omandiõigusega kaitstud eri liiki tehnilisi lahendusi ja eri seadmeid hõlmavate ning eri tootjatelt pärit hoone tehnosüsteemidega.

3. Lõikes 1 sätestatu alternatiivina võivad liikmesriigid kehtestada nõuded, millega tagatakse, et eluhooned, mille tsentraliseeritud tehnosüsteemide kumulatiivne efektiivne nimivõimsus on suurem kui 100 kW, on varustatud:

- a) pideva elektroonilise jälgimise lahendusega, mis võimaldab mõõta süsteemide tõhusust ja teavitada hoone omanikke või haldajaid, kui see on oluliselt vähenenud ja kui mõni süsteem vajab hooldust, ning
- b) tõhusa juhtimislahendusega, millega tagatakse energia optimaalne tootmine, jaotamine ja kasutamine.“

8. Artiklit 15 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Liikmesriigid kehtestavad üle 250 MWh suuruse primaarenergia üldtarbega mitteeluhoonete puhul ja selliste eluhoonete puhul, mille tsentraliseeritud tehnosüsteemide kumulatiivne efektiivne nimivõimsus on üle 100 kW, vajalikud meetmed, millega nähakse ette kliimaseadmete ligipääsetavate osade korrapärane ülevaatus. Selline ülevaatus hõlmab hoone jahutusvajadusest lähtuvat kliimaseadme tõhususe ja võimsuse hindamist. Kõnealust võimsuse hindamist ei ole vaja korrata, kui asjaomane kliimaseadet hõlmav süsteem ja hoone jahutusvajadus ei ole vahepeal muutunud.“;

b) lõiked 2, 3, 4 ja 5 asendatakse järgmisega:

„2. Lõikes 1 sätestatu alternatiivina võivad liikmesriigid kehtestada nõuded, millega tagatakse, et mitteeluhooned, mille primaarenergia üldtarve on suurem kui 250 MWh aastas, on varustatud hoone automaatika- ja juhtimissüsteemiga. Selline süsteem peab võimaldama:

- (a) energiatarbimist pidevalt jälgida, analüüsida ja kohandada;
- (b) hoone energiatõhusust võrdlevalt analüüsida, tuvastada hoone tehnosüsteemide tõhususe vähenemist ja teavitada hoone eest vastutavat isikut või hoone tehnosüsteemide haldajat energiatõhususe suurendamise võimalustest;

- (c) andmevahetust süsteemiga ühendatud hoone tehnosüsteemide ja muude hoones asuvate seadmetega ning koostalitlust omandiõigusega kaitstud eri liiki tehnilisi lahendusi ja eri seadmeid hõlmavate ning eri tootjatelt pärit hoone tehnosüsteemidega.

3. Lõikes 1 sätestatu alternatiivina võivad liikmesriigid kehtestada nõuded, millega tagatakse, et eluhooned, mille tsentraliseeritud tehnosüsteemide kumulatiivne efektiivne nimivõimsus on suurem kui 100 kW, on varustatud:

- (a) pideva elektroonilise jälgimise lahendusega, mis võimaldab mõõta süsteemide tõhusust ja teavitada hoone omanikke või haldajaid, kui see on oluliselt vähenenud ja kui mõni süsteem vajab hooldust, ning
- (b) tõhusa juhtimislahendusega, millega tagatakse energia optimaalne tootmine, jaotamine ja kasutamine.“

9. Artiklis 19 asendatakse aastaarv „2017“ aastaarvuga „2028“.

10. Artikli 20 lõike 2 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Eelkõige annavad liikmesriigid hoonete omanikele või üürnikele teavet energiamärgiste ja nende otstarbe ja eesmärkide kohta, kulutõhusate viiside kohta hoone energiatõhususe suurendamiseks ning vajaduse korral ka hoone energiatõhususe suurendamiseks kättesaadavate rahastamisvahendite kohta.“

11. Artikkel 23 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 23

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu artiklites 5, 8 ja 22 osutatud delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Õigus võtta vastu artiklites 5, 8 ja 22 osutatud delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks alates *[date of the entry into force...]*.
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklites 5, 8 ja 22 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse kõnealuses otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon vastavalt 13. aprillil 2016 sõlmitud institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes¹¹ sätestatud põhimõtetele iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artiklite 5, 8 ja 22 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväiteid või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist

¹¹ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväiteid. Kõnealust tähtaega pikendatakse Euroopa Parlamendi või nõukogu taotlusel kahe kuu võrra.“

12. Artiklid 24 ja 25 jäetakse välja.
13. Lisasid muudetakse vastavalt käesoleva direktiivi lisale.

Artikkel 2

Energiatõhusust käsitleva direktiivi 2012/27/EL¹² artikli 4 kõik sätted peale viimase lõigu jäetakse välja.

Artikkel 3

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt XXXX [*please insert the date 12 months following the date of entry into force*]. Nad edastavad kõnealuste normide teksti viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nendesse normidesse või nende normide ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.
2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas vastu võetud põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

Artikkel 4

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 5

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

¹² ELT L 315, 14.11.2012, lk 13.